

Yeni Anayasa Karşılığında Öcalan'a Siyaset Ve Suriye'de SDG'ye Onay Mı?

Yazar: Mehmet Gün / 📅 12 Haziran 2025, Perşembe / 📁 Oda: Siyaset

Terörden kurtulmak için elbirliğiyle çalışmalı. Bundan iktidarı koruma amaçlı Anayasa çıkarma çabasının sonu oligarşik otokrazi olabilir.

Yeni bir anayasa yapılmasını ülke gündemine sokmaya çalışan, ülkemizi “seçimli otoriterlik” seviyesine geriletmiş olan 2017 değişikliğini gerçekleştiren Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AK Parti) üst yönetimindeki isimlerden ve Prof. Dr. Serap Özbudun'dan oluşan 11 kişilik bir anayasa komisyonu kurduğunu açıkladı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Suriye'deki gelişmeler üzerine, içinde Öcalan'ın da yer aldığı, kapsamını kamuoyunun bilmediği bir anlaşmayla, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi'nin (DEM Parti) desteğini de alarak, terörle mücadeledeki kazanımları yeni bir anayasaya tahvil etmeye hazırlandığı anlaşıyor.

AK Parti, MHP, DEM Parti ve muhalefet

AK Parti, Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) ve DEM Parti üçlüsü anayasayı, referandumla değiştirme imkânı veren 3/5 nisabına ulaşabiliyor; diğer partilerden milletvekillerinin katılması veya destek vermesi halinde anayasayı Meclis'te 2/3 çoğunlukla değiştirecek 400 milletvekili sayısı aşılabiliyor. Burada hemen belirtmek gerekir ki devlet, hükümrانlık hakkının gereklerini ve anayasa yapma hakkını pazarlık veya anlaşma konusu yapamaz; Öcalan'ın kurmuş olduğu PKK'yi feshetmesi ise yeni bir anayasa yapılmasını gerektirmez.

Anayasa değişikliğinin reddi ihtimali

Ancak sürece herkesin katılarak katkı vermesi başarı için önemlidir. Farklı düşünenlerin ve muhalif kesimin dahil olmadığı bir durumda anayasal düzende köklü değişiklikler yapmak kamuoyunun reddetmesine ve umut edilenin tersine kötü sonuçlara da neden olabilir.

Yapılacak bir referandumun sonucu garanti değildir. Kürt vatandaşlarımızın anadili ve Türklük kimliği hususunda kamuoyunun kolayca mutabık olmayacağı hükümler konulması, laiklik ilkesinden ödün verilmesi, aday olma hakkı tükenmiş olan Erdoğan'a yeniden seçilme imkânı verilmesi, müzakerelerine muhalefetin katılmayı reddetmesi ya da mevcut ekonomik duruma tepkiler ve benzeri sebeplerle referandum başarılı olmayabilir. Çözüm çabalarında başarıyı garanti etmek için referandum yerine 400 milletvekiline ulaşarak anayasayı 2/3 çoğunlukla Meclis'te risksiz değiştirmenin tercih edileceğini sanıyorum.

İster 360 milletvekiliyle referandum yoluyla, isterse 400 milletvekiliyle Meclis'te olsun, yeni bir anayasa veya anayasa değişikliği yapılması için oylarına ihtiyaç olan DEM Parti'nin ve Öcalan'ın talepleri üzerinde anlaşılması şart. Neleri talep edebileceklerini ise Türkiye'nin terörle mücadelede yurtiçinde, Suriye'de ve özellikle ABD'nin eğitip donattığı ve koruduğu ve adeta bir devletçik durumuna gelmiş olan Suriye Demokratik Güçleri'nin (SDG) hakkındaki kazanımları belirleyecektir.

ABD ile anlaşma ne?

Diğer bir deyişle anayasa konusunda Öcalan'ın ve DEM Parti'nin de desteğini alma çabaları dönüp dolaşıp Suriye'deki gelişmelere ve bu çerçevede Öcalan (ve ABD) ile varıldığı aşikâr, fakat kapsamını ve şartlarını kamuoyunun bilmediği bir anlaşmaya dayanmaktadır.

Terörle mücadelede önemli başarılar elde edilmesi, Türkiye'nin katkıları ile Esad rejiminin düşerek Rusya ve İran'ın Suriye'deki nüfuzlarını kaybetmesi ve ABD'nin Avrupa yerine Uzakdoğu'daki menfaatlerine odaklanması ile Türkiye'nin stratejik öneminin daha da artmış, bütün bunlar sayesinde PKK'nin varlığını sürdürmesi ve terör eylemlerine girişmesi gittikçe imkansızlaşmıştır.

Ancak ABD'nin Ortadoğu'ya ve özellikle Suriye'nin kuzey doğusuna – yani Türkiye'nin güneydoğu sınırında SDG'nin kontrol ettiği sahaya – ilişkin plan ve öncelikleri henüz değişmiş değil.

Nitekim X'teki @Megatron_ron hesabı, 20 Mayıs'ta, ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio'nun ABD Senatosu komitesine “Suriye'deki geçici yönetime destek vermelerinin İsrail'e Suriye'nin kuzeydoğusundaki Kürt devletinde İran sınırına daha yakın bir yerde konuşlanma imkânı vereceğini” dediğini yazdı.

SDG ne, özerk mi olacak?

Bundan beş gün sonra 25 Mayıs'ta, ABD'nin Türkiye Büyükelçisi ve Suriye Özel Temsilcisi Thomas Barrack, X'teki hesabından, “ABD'nin Suriye'nin bölünmesini istemediği” yani SDG'nin kontrol ettiği bölgeyi Suriye'den ayırmaktan yana olmadığı anlamına gelen Türkçe ve İngilizce bir açıklama yaptı; 2 Haziran'da NTV'deki söyleşisinde “SDG [...] bir müttefik [...] onları yeni bir Suriye hükümetine entegrasyona yönlendirmek çok ama çok önemli” dedi.

SDG Genel Komutanı Mazlum Abdi ise Lübnan asıllı ABD'li gazeteci Elie Nakouzi'ye verdiği röportajda “Federasyon/özerklik bizim kırmızı çizgimiz” demiş.

ABD'nin dışişleri bakanı ile büyükelçisinin söylediklerini Mazlum Abdi'nin söyledikleri ile bir araya getirince, Esad rejiminin kimlik vermeyi bile reddettiği Kürtler'in Suriye'nin kuzey doğusunda SDG vasıtasıyla bir devletçik kurmaya oldukça yaklaşıyorlarsa, ABD'nin de bölgede bir Kürt devleti kurdurma planının gerçek olabileceği tahmin edilebilir.

Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın 3 Haziran'daki "[Suriye'nin kuzeydoğusundaki SDG bölgesinin Suriye'ye entegrasyonu] hususunda Şam, Ankara ve Washington arasındaki görüş birlikteliğini daha fazla sağlayıp bu [PKK/YPG] belayı sıkıntısız şekilde aşmanın yolunu bulacağız" sözleri de SDG'nin fesih ve tasfiyesinin Türkiye'nin ABD ve Suriye yönetimi ile yapacağı anlaşmaya yani Türkiye'nin sahada ve diplomaside elde edeceği kazanımlara bağlı olduğunu ortaya koyuyor.

Öcalan'la anlaşma ne? Ne verecek?

SDG'nin fesih ve tasfiyesi konusunda Öcalan'ın karar ve söz sahibi olmadığı, yapabileceklerinin kendisine verilecek role bağlı olduğu ortada. İşte bu durum Öcalan'ın PKK'yi feshetmesi ile SDG arasındaki ilgiyi irdelemeyi ve "Suriye'de SDG ve Öcalan'a siyaset karşılığında yeni anayasa üzerinde mi anlaşıldı" diye sormayı gerektiriyor.

Bütün bunlar Öcalan'ın yapabileceklerinin PKK'yi feshederek Türkiye'yi terörden arındırmak ve Kürt vatandaşlarına demokratik ortamda önderlik etmek ile sınırlı olduğunu gösteriyor. Ancak, bu taahhüdün bir anlam ifade etmesi için Öcalan'ın, öncelikle demokrasi ve hukuktaki aksamaları gidermek için çalışması, yani demokratik bir lidere dönüşmesi gerekiyor.

Öcalan ne kadar demokrat?

Eğri oturup doğru konuşalım: Öcalan, meşru hükümetin güçlerine başkaldırmış, terör eylemleri gerçekleştirmiş olan silahlı bir terör örgütünün kurucu lideridir. Dolayısıyla örgütü üzerinde etkisini hapiste bile sürdürebilen otoriter bir lider postundan sıyrılarak, hukukun üstünlüğüne saygılı ve demokrasi sevdalısı bir siyasi parti liderine dönüştüğünü göstermesi gerekir.

Ülkemizde demokrasi ve hukukun gelişmesine vesile olması halinde, kendisine kötülük yapanı unutmayan, iyilik yapanı bağrına basan toplum, Öcalan'ın yaptıklarını affedebilir ve siyasi liderliğine güvenebilir.

Demokrasi ve hukukta iyileşme

Ülkemiz terörden tamamen arındığında ve Kürt vatandaşlarımız demokratik hukuk devleti içinde doğal yerini aldığında, mevcut siyasi yapımız kendiliğinden normale dönecektir. Meclis'teki temsil yelpazesinde iki ana akım, iki veya üç küçük ve birkaç tane de marjinal parti ortaya çıkacaktır. İki yerine çoğunlukla üç partinin kuracağı koalisyonlar daha kapsayıcı ve esnek olacak, üç partili koalisyonlarda içlerinden biri denge ve denetim işlevi gösterecektir. Yönetimde kapsayıcılık ve çeşitliliğin artması, hukukun üstünlüğünü güçlendirecek, bu da yönetimde istikrar, sağlıklı gelişme ve hızlı refah artışı sağlayacak, aksamalar giderek güç kaybedecektir.

Bu olumlu gelişmeleri gerçekleştirmek için anayasada aşağıda ana hatları belirtilen değişiklikleri yapmak yeterli olacaktır.

Hukuk ve demokrasiye güvence için

1- Öncelikle koşulsuz hukukun üstünlüğünü ve bunu sağlayacak altyapıyı güçlendirmek, bunun için ise en başta Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nun (HSK) tüm toplum paydaşlarını temsil eden, bağımsız fakat hesap verir hale getirilmesi, hâkimlere tüm teminatlarının verilmesi, yargının da etkin ve verimli çalışan, yalın ve çevik bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir.

2- Yolsuzlukla milli mücadele başlatılmalı, her türü siyasi ve idari faaliyette çağdaş ve ileri şeffaflık sağlanmalı, bütün yürütme unsurları ile her seviyedeki kamu görevlilerinin, rüşvet ve yolsuzluk

suçlarında soruşturma izinleri ve şartları kaldırılmalıdır.

3- Yerel yönetimlerde ve genel olarak demokratik kurumlarda idari vesayet kuran düzenlemeler iptal edilmeli, seçilmişlere sadece bağımsız ve tarafsız yargı kararları ile müdahale edilmesine izin verilmeli ve halkın iradesine koşulsuz saygı göstermesi sağlanmalıdır.

4- Halkın yönetimde temsili gücendirilmeli, ülke seçim barajı azaltılarak bölge barajı seviyesine indirilmeli, ancak seçim bölgeleri kayıp oyları en aza indirecek şekilde optimum büyüklükte yeniden düzenlenmeli, siyasi partiler ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarındaki delegelik sistemi ve diğer antidemokratik düzenlemeler kaldırılmalıdır.

5- Yürütme ile yasama arasında etkin bir denge ve denetleme sistemi kurulmalıdır. Örneğin cumhurbaşkanının atayacağı yardımcılar ve bakanların güvenoyu ile göreve başlaması, güvensizlikle düşürülmesi, eğitim, dış politika, milli güvenlik, ekonomik ve sosyal konularda temel devlet politikalarını belirleyen kurullar oluşturulması ve toplumun kahir çoğunluğunu kapsamaması gibi çözümler getirilmelidir.

Erdoğan'ın yeniden adaylığı?

Türkiye Cumhuriyeti, 85 milyon nüfusu ve dünyanın önde gelen ülkeleri ile yarışan yetişmiş insan kaynağı ile kendi kendini rahatlıkla yönetebilir, birbirinden farklı ve üstün liderler çıkararak kendi kendine şahlanabilir. Kendi kendini yönetmede veya kaderini belirlemede Türkiye, birkaç kişiye muhtaç değildir. Esasen kocaman ülkenin birkaç kişiye bağlı olması da doğru değildir.

Türkiye anayasa değişikliği yapacaksa gerçek potansiyelini ortaya çıkaracak yeni liderler çıkarmaya odaklanmalı, Erdoğan'ın yeniden seçilmesi için Öcalan'a af ve siyaset hakkı tanımak gibi formüller aramak yerine önemli görevler üstlenen liderlerin, hizmetlerini mentör veya danışman gibi sıfatlarla sürdürmelerini sağlayan kurumsal bir yapı kurulmalıdır.

Demokrasi ya da yolsuzlukla toptan çöküş

Kürt vatandaşlarımızın demokratik haklarını tanımak, kimilerine göre “terör”, kimilerine göre “güneydoğu” kimilerine göre ise “Kürt” sorunu, bana göre ise adını bile isabetle koyamadığımız bir “demokrasi ve hukuk” sorunu olan bu meselenin kökünden çözümüne bütün kesimlerin, kişisel çıkarlarını kenara bırakarak iyi niyetle ve elbirliğiyle katkı vermesi gerekir. Bunun için terörü sonlandırmak ve anayasadaki demokrasi ve hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmayan hükümleri düzeltmek yeterlidir.

Bunun yerine cumhurbaşkanının iktidar süresini uzatmak, yetkilerini genişletmek, mevcut düzendeki makam, mevki ve devlet gücünü ele geçirenlerin iktidarlarını kemikleştirecek değişiklikler yapmak- halkın önemli bir kısmının endişe ettiği- ülkeyi oligarşik bir otokrasi bataklığına saplayabilir. Ülkemizin yolsuzlukla mücadele sisteminin oldukça zayıf ve etkisiz, devlet gücünü kullanan yönetici kesimin ise hukuken ve fiilen dokunulmaz olması, sistemin kimlere karşı işleyip kimlere karşı işlemeyeceğini – soruşturma izinleri ve şartları vasıtasıyla – iktidardaki siyasetçi kesiminin belirliyor olması, muhalif ve güçsüz kesime karşı işletilen sistemin iktidar kesimine karşı işlememesi, siyasetçiler zümresinin toptan yolsuzluk çarkına kapılıp, siyaseti yolsuzluk çıkarlarına endeksleyerek ülkeyi çöküşe götürmelerine neden olabilir. İşte ülkemizin önündeki kritik yol ayrımı budur.

